

N:r 37.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige; given Stockholms slott den 23 januari 1920.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

Förslag

till

LAG

om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 (n:r 337) angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 (n:r 66) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Härigenom förordnas, att andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige skall erhålla följande ändrade lydelse:

Från utfärdandet av denna lag tills vidare intill utgången av år 1922 skall i fråga om lappars bosättning å kronojord inom lappmarkerna och renbetesfjällen i Jämtlands län gälla, förutom vad särskilda författningar innehålla om bosättning å kronomark, att tillstånd till uppförande av boningshus med eller utan någon därmed sammanhängande, på eget äventyr för åverkan av renar upptagen odling jämte ladugård må beviljas av Konungen, som därvid i varje särskilt fall prövar, på vilken plats och i vad mån anläggningen må äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 16 januari 1920.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Löfgren anförde efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet:

»Genom en den 23 mars 1917 dagtecknad proposition (n:r 169) förelade Eders Kungl. Maj:t 1917 års riksdag ett förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 (n:r 66) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige. En av de i förslaget upptagna ändringarna rörde lapparnas rätt att bosätta sig å kronomark inom lappmarken och renbetesfjällen i Jämtlands län och att därstädes uppföra bostadshus, vilket förslag innebar att i allmänhet förebygga renskötande lappars bosättning å kronomark. Vad förslaget härutinnan innehöll vann emellertid icke riksdagens bifall. I stället anhöll riksdagen i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 15 juni 1917 (n:r 374) att lapparnas bosättningsfråga och vad därmed ägde sammanhang måtte återupptagas till förnyat övervägande i samband med en tillämnad revision av hela lapplagstiftningen, och antog riks-

dagen för sin del med avseende å förevarande fråga en övergångsbestämmelse av innehåll att från lagens utfärdande intill utgången av år 1920 skulle i fråga om lappars bosättning å kronojord inom lappmarkerna och renbetesfjällen i Jämtlands län gälla, förutom vad särskilda författningar innehölle om bosättning å kronomark, att tillstånd till uppförande av böningshus med eller utan någon därmed sammanhängande, på eget äventyr för åverkan av renar upptagen odling jämte ladugård finge beviljas av Konungen, som därvid i varje särskilt fall ägde pröva, på vilken plats och i vad mån anläggningen finge äga rum. Den av riksdagen sålunda antagna bestämmelsen godkändes sedermera av Eders Kungl. Maj:t och ingick i den lag, som i anledning av propositionen utfärdades den 19 juni 1917 (nr 337).

Då Eders Kungl. Maj:t den 13 juni 1919 tillsatte en kommitté för utförande av en allmän revision av gällande bestämmelser rörande lapparnas förhållanden inom riket, uppdrog Eders Kungl. Maj:t åt kommittén att jämväl utreda frågan om lapparnas bosättning. Denna kommitté har nu anmält, att kommittén icke förrän längre fram kunde fatta ståndpunkt till berörda invecklade fråga, och har kommittén under återopande härav hemställt, att ifrågavarande övergångsbestämmelse måtte prolongeras att gälla tills vidare intill utgången av år 1922.

Yttranden över kommitténs framställning hava avgivits av länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt av lappfogdarna. I dessa yttranden har tillstyrkts bifall till framställningen, därvid anförts av *lappfogden i Västerbottens län*: Ifrågavarande bestämmelse hade, ehuru den blott kort tid varit gällande, visat sig vara till mycken nytta, i det den utgjorde ett välbehöfligt och effektivt medel att utöva kontroll över lapparnas bosättningar, särskilt i fjälltrakterna. Sannolikt vore, att, i händelse bestämmelsen skulle upphöra att gälla, avsevärda svårigheter skulle uppstå att begränsa och i rätta fåror leda de mycket livliga tendenserna att bosätta sig på renbeteslanden, som finnes bland länets lappar; av *lappfogden i Norrbottens läns norra distrikt*: Finge lapparna nu obegränsad frihet att börja bygga hus, bleve följden den, att marker, som övillkorligen vore nödvändiga för de renskötande lapparna, och som vore alldeles otjänliga för bofast befolkning, bleve upptagna av sådana lappar, som av en eller annan orsak ansåge sig nödsakade att sluta med renskötseln. På så sätt skulle nya byar med bofast befolkning uppstå nära intill fjällvidderna, där befolkningen, huru företagsam den än från början varit, förr eller senare skulle försjunka i liknöjdhet och lättja och i stor utsträckning falla det allmänna till last.

Exempel finnes därpå, att den långa vintern, klimatets hårdhet samt avskildheten från den yttre världen haft sådan verkan på alla, som under en längre följd av år varit bosatta på sådana trakter; samt av *lappfogden i Norrbottens läns södra distrikt*: Det vore nödvändigt, att lapparnas bösättningsfråga med det snaraste ordnades. Ej så få lappar hade nämligen under de senaste åren på grund av brist på renar varit tvungna att upphöra att nomadisera. De hade då merendels slagit sig ned vid någon sjö såsom fiskare och bodde i kåtor eller som inhysingar hos bofasta svenskar eller lappar men syntes på detta sätt ej själva kunna försörja sig, utan hade fattigvården i resp. socknar oftast i större eller mindre utsträckning fått taga hand om familjerna.

Då jag funnit mig böra biträda den föreliggande framställningen, har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета förslag till lag med bestämmelse i ämnet. Förslaget innefattar, att i andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige orden »intill utgången av år 1920» utbytas mot orden »tills vidare intill utgången av år 1922».

Föredraganden uppläste härefter berörda lagförslag eller *förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige*, vilket förslag var av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställde, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, genom utdrag av protokollet inhämtas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:ts Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Adil Wifvesson.

Bilag.

Förslag

till

LAG

om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 (n:r 337) angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 (n:r 66) om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Härigenom förordnas, att andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige skall erhålla följande ändrade lydelse:

Från utfärdandet av denna lag tills vidare intill utgången av år 1922 skall i fråga om lappars bosättning å kronojord inom lappmarkerna och renbetesfjällen i Jämtlands län gälla, förutom vad särskilda författningar innehålla om bosättning å kronomark, att tillstånd till uppförande av boningshus med eller utan någon därmed sammanhängande, på eget äventyr för åverkan av renar upptagen odling jämte ladugård må beviljas av Konungen, som därvid i varje särskilt fall prövar, på vilken plats och i vad mån anläggningen må äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1921.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen
den 22 januari 1920.*

Närvarande:

Justitieråden AMÉEN,
friherre LEMONHUFVUD,
EDELSTAM,
Regeringsrådet LINNÉR.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 16 januari 1920, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av chefen för justitiedepartementets lagavdelning, hovrättsrådet Gustaf Grefberg.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet
Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 23 januari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Statsråden PETRÉN,
NILSON
LÖFGREN
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
OLSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Löfgren, jämväl i egenskap av t. f. chef för civildepartementet, anmälde lagrådets den 22 innevarande januari avgivna utlåtande över det den 16 i denna månad till lagrådet remitterade förslaget till lag om ändrad lydelse av andra stycket av slutbestämmelserna i lagen den 19 juni 1917 angående ändring i vissa delar av lagen den 1 juli 1898 om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige; och hemställde föredraganden att förslaget, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

I denna hemställan instämde statsrådets övriga ledamöter;

och täcktes Hans Maj:t Konungen, med bifall till denna hemställan, förordna, att till riksdagen skulle avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ivar Brynolf.